

Wymagania edukacyjne

Etyka kl. 4-8

Treści nauczania Propozycje tematu	Wymagania podstawowe Stopień dopuszczający i dostateczny Uczeń:	Wymagania rozszerzające Stopień dobry, bardzo dobry i celujący Uczeń spełnia wymagania podstawowe, a ponadto:
Jacy jesteśmy?		
Wszyscy jesteśmy „bliźniakami”.	- opisuje przedmioty podobne - wskazuje swoje mocne i słabe strony - analizuje cechy swoje i innych osób - używa pojęcia osoba - dostrzega podobieństwo i różnice pomiędzy osobami - wie, dlaczego należy okazywać szacunek każdej osobie	- analizuje swoje mocne i słabe strony - dostrzega podobieństwa i różnice między osobami - docieka, na czym polega indywidualność każdej osoby - zna pojęcie bliźni i zasadę miłości bliźniego - dostrzega własną indywidualność - potrafi okazywać szacunek innym
Dlaczego (czasami) się wstydzimy?	- rozpoznaje emocje - nazywa emocje - komentuje omawiane przykłady	- analizuje sytuacje związane z poczuciem wstydu - nazywa różnorodne emocje - przedstawia propozycje sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami - tworzy mapę myśli
Magiczne słowa: proszę, przepraszam, dziękuję	- rozpoznaje oraz nazywa emocje towarzyszące proszeniu, przepraszaniu, wdzięczności - próbuje wskazać intencje, motywy działania, okoliczności działania, treść w różnych wypowiedziach - próbuje dobierać właściwe zachowania do sytuacji - próbuje dobierać właściwe słownictwo i sformułowania do intencji	- przedstawia przykłady postaw w kontekście intencji, motywów działania, okoliczności działania, treści (proszenia, przepraszania, wyrażania wdzięczności) i skutku (konsekwencji) - nazywa emocje towarzyszące proszeniu, przepraszaniu, wdzięczności - wskazuje intencje, motywy działania i okoliczności - dobiera właściwe zachowania do sytuacji - dobiera właściwe słownictwo i sformułowania do intencji - podaje przykłady

Co inni mówią o mnie, co ja mówię o innych i dlaczego to jest ważne	- omawia przykłady plotki i fałszywych wyobrażeń - rozpoznaje przemoc słowną - wskazuje modele komunikacji słownej opartej o przemoc - rozumie zasadę niekrzywdzenia - rozwiązuje zagadki	- zna pojęcie: przemoc słowna - zna zasadę niekrzywdzenia - proponuje sposoby rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy - ćwiczy różne formy komunikacji - podaje przykłady - tworzy zestawienia - zna pojęcie: stereotyp - podaje przykłady stereotypów - analizuje mechanizm plotki
Ja w świecie przyrody	- ogląda ilustracje Giotto i fragmenty filmu lub animacji o św. Franciszku - aktywnie słucha opowieści o św. Franciszku z Asyżu - opisuje życie w dawnych czasach - wie, że przyroda jest dobrem wspólnym - podaje przykłady dobrego traktowania zwierząt	- poznaje postać św. Franciszka z Asyżu - analizuje ilustracje Giotto i fragmenty filmu lub animacji o św. Franciszku - analizuje zastosowanie starych przedmiotów - potrafi uzasadnić tezę, że przyroda jest dobrem wspólnym - podaje przykłady dobrego traktowania zwierząt - pracuje z tekstem literackim - formułuje zalecenia dla przyszłych pokoleń
Szkoła i ocenianie	- poznaje obraz dawnej szkoły i porównuje go do obrazu współczesnej - rozumie pojęcie wartość - analizuje przykłady - wie, co to jest informacja zwrotna - rozumie, że mądrość jest wartością autoteliczną - dostrzega różnicę pomiędzy oceną szkolną a oceną moralną	- porównuje obrazy szkoły dawnej, współczesnej i szkoły przyszłości - rozumie pojęcie wartość - podaje i analizuje przykłady - wie, co to jest informacja zwrotna - docieka, co jest istotą edukacji, jak jest funkcja oceny - wie, że mądrość jest wartością autoteliczną, a ocena szkolna jest wartością instrumentalną - podaje przykłady różnicy pomiędzy oceną szkolną a oceną moralną człowieka - rozważa, jak wykorzystać informację zwrotną do samorozwoju i eliminowania wad

Jak żyć, gdy strach ma wielkie oczy	- poznaje postać Epikura i pojęcie hedonizm - analizuje przykłady	- określa w przykładach dobre i złe emocje jako źródło szczęścia i przykrości - rozważa, które normy moralne w uniwersalny sposób pomagają budować właściwe relacje z innymi - zna postać Epikura i pojęcie hedonizm - rozważa rozumienie szczęścia - bierze udział w dociekaniach na temat norm moralnych pomocnych w budowaniu właściwych relacji
Nauki starożytnych mędrców		
Wiem, że nic nie wiem	- poznaje podstawowe fakty dotyczące Sokratesa - próbuje wyjaśnić, co to jest sumienie - wie, na czym polega dyskusja - potrafi przedstawić swoimi słowami jedną z cnót kardynalnych (męstwo, roztropność, sprawiedliwość, umiarkowanie) - oddziela informację od opinii	- zna podstawowe fakty dotyczące Sokratesa - zna Sokratejską koncepcję dobra - wie, dlaczego Sokrates nazywany jest ojcem etyki - dostrzega związek pomiędzy formułowaniem pytań, a mądrością - zna cnoty kardynalne - oddziela informacje od opinii - traktuje dyskusję jako sposób dochodzenia do prawdy - kształtuje umiejętność dyskusowania - zna pojęcia cnota i sumienie - potrafi odróżnić fakty od opinii - potrafi swoimi słowami przedstawić cnoty kardynalne - aktywnie uczestniczy w tworzeniu wizerunku Sokratesa
Stoicki ideał mędrca	- poznaje podstawowe fakty dotyczące Marka Aureliusza - rozumie pojęcia stoicki spokój, równowaga - zajmuje stanowisko i podejmuje próbę uzasadniania go - zna zasady trybu życia zgodnego z naturą	- zna podstawowe fakty dotyczące Marka Aureliusza - zna i wykorzystuje pojęcia stoicki spokój, równowaga w opisie postaw omawianych postaci - wyraża stanowisko i uzasadnia je - uczy innych zdrowego trybu życia zgodnie z naturą - przedstawia stoicki ideał mędrca w oparciu o postać Marka Aureliusza

	- poznaje stoicki ideał mędrca w oparciu o postać Marka Aureliusza	- interpretuje tekst literacki - dzieli się wiedzą, pracując w grupie
Uczę się siebie i innych		
Wspólne dobro	- dostrzega różnorodną wartość przedmiotów - szanuje swoją własność - wie, jak troszczyć się o wspólne dobro w rodzinie, w społeczeństwie, w świecie przyrody - komentuje przykłady - czyta teksty z podręcznika i streszcza je - wypowiada się z szacunkiem o pracy innych osób - współpracuje z innymi uczniami, korzysta z informacji	- ocenia wartość przedmiotów - dostrzega różnorodność kryteriów wartościowania przedmiotów - podaje przykłady troski o wspólne dobro w rodzinie, w społeczeństwie, w świecie przyrody - omawia przykłady - analizuje teksty - wypowiada się z szacunkiem o pracy innych osób - korzysta z informacji, selekcjonuje informacje - formułuje problemy etyczne dotyczące ekologii
Czy muszę mieć wszystko i natychmiast	- rozumie pojęcie akceptacja - dokonuje próby samooceny w kontekście dawania i brania - określa swoje potrzeby i potrzeby swojej rodziny - podejmuje próbę selekcji swoich potrzeb	- zna pojęcie akceptacja - dokonuje samooceny w kontekście dawania i brania - analizuje swoje potrzeby na tle potrzeb swojej rodziny - określa kryteria potrzeb i wartościowania - stopniuje potrzeby - potrafi dokonać selekcji potrzeb
Zasada „postaw się na moim miejscu”	- opisuje postępowanie postaci literackich i filmowych - rozumie pojęcie tolerancja i posługuje się nim - rozumie pojęcia: solidarność, współczucie, tolerancja, empatia - podaje przykład z życia - podaje przykład hejtu - rozpoznaje mowę nienawiści	- analizuje postępowanie postaci literackich i filmowych - zna pojęcia tolerancja i posługuje się nim - podaje przykłady z życia - analizuje przykłady hejtu - rozpoznaje mowę nienawiści - wie, gdzie znaleźć pomoc dla ofiar przemocy - zna pojęcia: solidarność, współczucie, tolerancja, empatia - podaje propozycje rozwiązywania konfliktów bez odwoływania się do przemocy

	- wie, gdzie można znaleźć pomoc dla ofiar przemocy - podejmuje próbę rozwiązywania konfliktów bez odwoływania się do przemocy - uczestniczy w rozmowie na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji	- podaje możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, - analizuje treść plakatów i stron internetowych instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy
Etyka na co dzień	- dokonuje samooceny aktywności na lekcjach etyki - porządkuje wiadomości - wymienia zapamiętane pojęcia etyczne - zabiera głos w dyskusji	- dokonuje samooceny aktywności na lekcjach etyki - porządkuje wiadomości - posługuje się pojęciami etycznymi - wybiera zagadnienia do dyskusji - dyskutuje